

Warszawa, 6 lutego 2025 r.

II ElevenLabs

Opinia w sprawie uznania zawodu lektora filmowego i telewizyjnego za artystę wykonawcę

sporządzona dla Rzecznika Praw Obywatelskich
przez Kamila Sołdackiego

W odpowiedzi na prośbę Stowarzyszenia Lektorów Rzeczypospolitej (SLRP), związaną z toczącym się dialogiem z Rzecznikiem Praw Obywatelskich na temat regulacji i uznania zawodu lektora, przedstawiam opinię dotyczącą uznania zawodu lektora filmowego i telewizyjnego za artystę wykonawcę.

Nazywam się Kamil Sołdacki i jestem dyrektorem audio w ElevenLabs – firmie wdrażającej innowacyjne technologie audio AI, której misją jest sprawienie, żeby wszelkie treści były uniwersalnie dostępne w każdym języku i głosie.

W ElevenLabs badamy m.in. złożoność ludzkiej mowy, jej unikalnych cech oraz sposobów, w jakie może ona inspirować rozwój technologii. Badania wykorzystujemy do rozwoju technologii audio AI. W ciągu 2 lat modele ElevenLabs przetłumaczyły ponad 1 milion godzin audio, przeczytały na głos 1 milion godzin tekstu z e-booków, plików PDF i artykułów prasowych za pomocą aplikacji ElevenReader oraz stworzyły ponad 10 milionów efektów dźwiękowych. W sumie dzięki ElevenLabs wygenerowano ponad 1000 lat dźwięku.

Technologię audio AI rozwijamy współpracując m.in. z lektorami filmowymi i głosowymi. Umożliwiamy też samodzielne klonowanie głosu i udostępnianie go w bibliotece głosów AI. Od stycznia 2023 roku twórcy z całego świata udostępnili w Voice Library ElevenLabs ponad 5 tys. głosów i otrzymali wynagrodzenie za ich wykorzystanie w wysokości ponad 2 mln USD. Deklarujemy również kontynuowanie badań nad unikalnymi cechami głosów artystów, aby dostarczać narzędzi wspierających ich rozwój.

Na podstawie doświadczeń w badaniach nad ludzką mową oraz doświadczenia we współpracy z lektorami i aktorami, uważam, że zawód lektora filmowego i telewizyjnego spełnia kryteria artystycznego wykonawstwa, co powinno znaleźć odzwierciedlenie w regulacjach prawnych. W szczególności lektorzy filmowi i telewizyjni wyróżniają się unikalnym tembrem i barwą dźwięku, prozodią, własną koncepcją artystyczną oraz niepowtarzalnym charakterem.

1. Tembr i barwa dźwięku

Badania w ElevenLabs obejmują m.in. analizę akustyczną i fonetyczną, aby pogłębiać wiedzę o różnorodności głosów oraz ich wpływie na odbiorców. Na ich podstawie potwierdzamy, że lektorzy posiadają unikalny tembr i barwę głosu, które są rezultatem świadomego kształtowania emisji głosu i kontroli rezonansu.

2. Prozodia

W działalności ElevenLabs zgłębiamy, jak prozodia wpływa na emocjonalny odbiór mowy oraz w jaki sposób może wspierać tworzenie treści angażujących odbiorców na poziomie kognitywnym i emocjonalnym. Lektorzy doskonalą te umiejętności przez lata praktyki, co czyni ich mistrzami narracji.

3. Własna koncepcja artystyczna

Każdy lektor wnosi unikalną interpretację emocjonalną do dzieła, na którym pracuje. Ta umiejętność wymaga wrażliwości, empatii i zdolności analizy tekstu, co czyni lektora prawdziwym artystą.

W ElevenLabs inspirujemy się tym artystycznym procesem, badając, w jaki sposób ludzie rozpoznają i reagują na emocjonalne subtelności w mowie, co pozwala rozwijać narzędzia wspierające kreatywność i interpretację artystyczną.

4. Niepowtarzalny charakter

Badania nad głosem jako unikalnym identyfikatorem są istotnym obszarem zainteresowań naukowych. Nasze prace w ElevenLabs koncentrują się na badaniu akustycznych sygnatur głosów oraz sposobów, w jakie indywidualne cechy mogą inspirować nowe rozwiązania w dziedzinie dźwięku. Rozpoznawalność i ekskluzywność głosu lektora wynikają z jego doświadczenia oraz dbałości o detale takie jak artykulacja, intonacja i barwa głosu.

Praca lektora filmowego i telewizyjnego, choć niewidoczna, jest doskonale słyszalna. Jej rezultat ma istotny wpływ na kształt oraz odbiór dzieła, które współtworzy lub samodzielnie tworzy.

Fundamentami pracy lektora filmowego i telewizyjnego są precyzja fonetyczna i kontrola techniki wokalne. Umiejętność właściwej artykulacji, kontrola oddechu oraz utrzymanie wydolności głosowej są kluczowe w tworzeniu mowy zrozumiałej, naturalnej i dynamicznej. Wiedza z zakresu fonetyki oraz świadomość fizjologicznych aspektów produkcji głosu pozwalają lektorom na osiągnięcie najwyższej jakości wykonania.

Kamil Sołdecki
Kamil Sołdecki

dyrektor dźwięku w ElevenLabs

kamils@elevenlabs.io
+48 511 954 340